

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/3321,67-rocznica-zdobycia-PAST-y.html>

19.04.2024, 19:07

24.08.2011

67. rocznica zdobycia PAST-y

We wtorek 23 sierpnia br. w Warszawie odbyły się uroczystości poświęcone rocznicy zdobycia w czasie Powstania Warszawskiego budynku Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej.

Jak co roku rozpoczęto od nabożeństwa w intencji poległych żołnierzy Batalionu im. Jana Kilińskiego w Kościele pw. Wszystkich Świętych przy Placu Grzybowskim. Po mszy świętej odbyło się uroczyste spotkanie przed budynkiem PAST-y, podczas którego miało miejsce złożenie wieńców. Pamięć Powstańców uczczono również minutą ciszy. Następnie uczestnicy wysłuchali koncertu Chóru Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, który odbył się na dziedzińcu PAST-y.

W uroczystościach uczestniczył przedstawiciel Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego Waldemar Strałkowski, prezydent m.st. Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz oraz przedstawiciele Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Marszałka Sejmu RP, Ministerstwa Obrony Narodowej, Sztabu Generalnego WP oraz Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

W czasie okupacji budynek PAST-y był ochraniający przez dobrze uzbrojone jednostki wojsk hitlerowskich, a dodatkowe zabezpieczenie stanowił wybudowany opodal głównego wejścia betonowy bunker. Podczas Powstania hitlerowcy nie tylko bronili urządzeń telefonicznych, które służyły do utrzymania łączności z jednostkami walczącymi na froncie wschodnim, ale mając dobre pole ostrzału - z drugiego co do wielkości najwyższego budynku w Warszawie - paraliżowali ruch znacznej części Śródmieścia. Już od pierwszych dni Powstania PAST-a była atakowana przez żołnierzy Armii Krajowej kilkakrotnie, bez powodzenia.

Decydujący atak rozpoczęto 20 sierpnia 1944 roku. Dowódcą akcji był rotmistrz Leliwa Henryk Roycewicz, dowódca 1. Batalionu Armii Krajowej "Kiliński". W szturmie brały udział, bezpośrednio i w osłonie, wszystkie kompanie batalionu wspomagane przez drużynę saperów Okręgu, patrol minier i kilkunastu powstańców z innych oddziałów. Za pomocą trotylu zrobiono wyłomy w bocznej ścianie gmachu, przez które, wykorzystując strażacką motopompę, wpompowano ponad 1000 litrów mieszanki ropy z benzyną, które podpalono. Tymi też wyłomami wdarli się pierwsi szturmujący. W wyniku walk o każde piętro w dymie i ogniu, część hitlerowców zginęła, a 121 wzięto do niewoli. Straty powstańców w walkach o PAST-ę wyniosły ponad 50 zabitych i 70 rannych. Po godzinie 12.00 w południe żołnierz 3. Kompanii Batalionu "Kiliński" zawiesił na budynku biało-czerwoną flagę.

PAST-a to symbol największego czynu militarnego Powstania w Śródmieściu. Dnia 9 listopada 2000 roku nastąpiło uroczyste przekazanie budynku, przez Premiera Rządu RP Jerzego Buzka, w wieczyste posiadanie jego zdobywcom - żołnierzom Armii Krajowej, reprezentowanym przez Fundację Polskiego Państwa Podziemnego.

[Tweetnij](#)